

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus primi scena quarta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ, ἡ ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

- 275 **Α**ἴναοι Νεφέλαι
 Ἄρθιδον Φανεραί,
 Δροσερὰν φύσιν βιάγιτον,
 Πατρὸς ἀπ' Ὀκεανῶ βαρυαχέῃ,
 Ὑψηλῶν ὄρεων κορυφὰς ἔπι
 Δειδροκόμους, ἴνα
 280 Τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφοράμεθα,
 Καρπύς τ', ἄροισθαι δ' ἱερὰν χθόνα,
 Καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
 Καὶ πόντον κελάδοντα βαρίβομον.
 Ὄμμα γ' αἰθέρῃ ἀ-
 285 χαματι σελαγίται,
 Μαρμαρέαισι δὲ αἰγαῖς.
 Ἄλλ' ἀποσισάμεθα νέφ' ὄμβριον,
 Ἀθανάτῃσι ἰδέαισι ἔπιδόμεθα
 Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ
ΣΤΙΧΩΝ ζ'.

- 290 ΣΩΚΡ. **Ω**μέγα σεμνὰ Νεφέλαι, Φανερώς ἠκίστατέ με καλέσαι.
 Ἦδ' οὐ Φανῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτε;
 ΣΤΡ. Καὶ σέβομαι γ', ὦ πολυτίμητοι, καὶ βέλομαι ἀναποαρδέην
 Πρὸς τὰς βροντὰς ἔπος αὐταῖς τετραμῖνω καὶ πεφύβημαι.
 Κ' εἰ θεμῖς ἐστὶν νυκτὶ γ' ἦδη, κ' εἰ μὴ θεμῖς ἐστὶ, χεστῖω.

ΣΩΚΡ.

vf. 276. Δροσερὰν] Subauditur καὶ δ'.

vf. 277. Βαρυαχέῃ] Ab ἠχῇ sonus n in a Dorice.

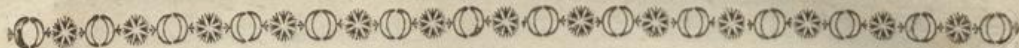
vf. 288. Ἰδέαισι] Vide Notam ad Plutarchum vf. 317.

vf. 291. Βροντῆς μυκησαμένης] Virg. tonitru coelestem em-

no remugit.

vf. 292. Ἀναποαρδέην πρὸς τὰς βροντὰς] Apud Euripidem Cyclops periphrastice idem dicit in cognominis dramate vf. 326. ἰκτιῶν γαλακτῷ ἀμφοῖα, πῖπλον κρέω.

SCENA QUARTA.

CHORUS, seu NUBES, SOCRATES, STREPSIADES.

- 275 **C**HOR. Jugiter natantes Nubes
Tollamur manifestae,
Roscida natura vique agili,
Patre ab Oceano graviter fremente
Ad celsorum montium vertices
Arboribus comantes, unde
- 280 Conspicias longe lateque speculas despectamus
Fructusque & sacram tellurem, dum irrigatur,
Et fluviorum divinorum fonitus,
Et pontum fonantem gravi murmure.
Nam oculus Aetheris
- 285 Sine fine coruscat
Lucido jubare.
Sed decussa caligine imbrifera,
Immortali specie spectemus
Terram longe prospiciente oculo.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN,
VERSUUM VII.

- 290 **S**OCR. O maxime venerabiles Nubes, manifesto audistis me vocantem.
Sensistine vocem simulque tonitru reboans divino honore afficiendum?
STR. Et veneror sane vos, ô sanctae Nubes, voloque oppedere
Vestris tonitribus: adeo ipsa trepidus paveſco & timeo.
Et si ve fas est jam, si ve non est fas, volo cacare.

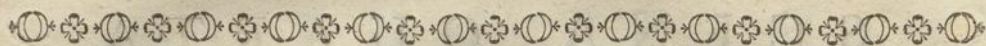
SOCR.

αἴθρα, διὰ τὴν ἀσπίδα sic ἐπὶ κρυπῶν. Ἐποτα lactis am-
phora, vessem pulso, cum Jovis tonitru certans strepitu.
Hic in Nubibus vl. 384. simili ratione dicitur fieri to-

nitru & crepitus ventris:
vl. 294. κροταῖα] Ut spazica in Pace vl. 62. id est
μέλας sive βόλονος ὄρεον.

295 ΣΩΚΡ. Οὐ μὴ σκώψῃς, μηδὲ ποιήσῃς, ἅπερ οἱ τρυγηδαίμονες ἔποι·
 Ἄλλ' ἄφ' ἡμῶν μέγα γὰρ π θεῶν κινεῖται σιλιῶν αἰοδαῖς.

ΑΝΤΩΔΗ, ΚΩΛΩΝ 15'.

ΧΟΡ. Π αρθένοι ὄμβροφόροι,
 Ἐλθωρην λιπαρὰν
 Χθόνια Παλλάδ' ἄνδρον γὰν
 300 Κέκροπ' ὀψόμενα πολυήρατον,
 Οὐ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν, ἵνα
 Μυστοδὸκ' ἴδω
 Ἐν τελεταῖς ἀγίαις ἀναδείκνυ),
 Οὐρανόις τε θεοῖς δωρήματα,
 305 Ναοὶ δ' ὑψιφρεῖς, καὶ ἀγάλματα,
 Καὶ πρόσδοι μακάρων ἱερώτα),
 Εὐτέφανοί τε θεῶν
 Θυσίαι, θαλίαι τε,
 Παιτοδαπαῖσιν ἐν ὄραις·
 310 Ἡεὶ τ' ἐπερχομένη Βρομία χείρις,
 Εὐκελάδαν τε χορῶν ἱερόσιμα,
 Καὶ μῦσα βαρύτερομοσ αὐλῶν.

ΣΤΡ. Πρὸς δ' Διὸς ἀντιβολῶ σε, φράσον τίνες εἶσ', ὧ Σάκρατες, αὐταί,
 Αἱ φθελγᾶμενα τῆτο τὸ σεμνόν; μὴδ' ἱεράται τίνες εἰσιν;

315 ΣΩΚΡ. Ἡεὶ τ', ἀλλ' ἐράναια Νεφέλαι, μεγάλα θεῶν ἀδράσιν ἀερεῖς,
 Αἵπερ γνάμιον καὶ ἀφ' ἡλεξιν καὶ νῆν ἡμῖν παρέχεσθαι,
 Καὶ τερατεῖαν καὶ ἀείλεξιν, καὶ κερῶν καὶ κατὰ ληψιν.

ΣΤΡ. Ταῦτ' ἀεὶ ἀκέραισ' αὐτῶν τὸ φθέγγ' ἢ ψυχὴ με πεπότη),
 Καὶ

vf. 295. Τρυγηδαίμονες] Pro κακοδαίμονες τρυγηδοί. qui sunt κακοδαί, ut in Vespsis vf. 647. μίζοντες ἢ πῖ τρυγηδοί. Sic τρυγηδαί in Acharn. vf. 498. ibidem tamen vf. 349. cum dicit de Euripide: ἀναβάδην ποιεῖ τρυγηδῶν non loquitur de Comoedia.

vf. 299. Χθόνια Παλλάδ' ἄνδρον πίδου. Παλλάδ' ἄνδρον πίδου.

vf. 300. Γὰν Κέκροπ' ἴδω. ἴδωσαν Κέκροπ'.

vf. 306. Πρόσδοι] Sacrificia publica, & solennes pompae ad delubra deum. In Pace vf. 396. καὶ σε θυσιῶν ἱεράται, πρόσδοις τε μεγάλαισι διαπαντός, ὧ δίαποτ', ἀγχαλέμεν. In Avibus vf. 854. πρόσδοια μεγάλα, σεμνὰ πρῶταίαι θεοῖσιν, ἀμα δὲ — πρῶταίαι τε θεοῖσιν. ubi de eadem re paullo ante loquens, dicebat: ἰγὼ δ' ἵνα

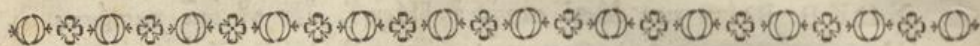
θεοῖσιν τοῖσι κινεῖται θεοῖς τ' ἱερά πείμφοτα τὴν πομπὴν καλῶ. ut idem sit πομπὴ quod πρόσδοι sive πρόσδοι. Herodotus in Euterpe coniungit παινήσεις, πομπὰς & προσεργαίαι, ubi etiam dicit, hos ritus ab Aegyptiis, primis eorum inventoribus, ad Graecos mansisse. Παινήσεις δὲ ἀρα, inquit, καὶ πομπὰς, καὶ προσεργαίαι πρῶται ἀνθρώπων Αἰγυπτίῳ εἰσι οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνας μεμαθήκασι.

vf. 310. Βρομία χείρις] Festum Bromii sive Bacchi.

vf. 311. Εὐκελάδων] Euripides in Bacchis vf. 160. κατὰς ἔταν εὐκελάδων ἱερεῖς ἰσοῦ παύματα κέρμη. Quando ista sonora & sacra sacros ludos, sive choros sonat, id est, sonitu suo excitat. Ceterum εὐκελάδων χορῶν ἱερόσιμα, videtur Aristophanes dixisse pro, εὐκελάδα χορῶν ἱερόσιμα. sonora chori. incitantia, ut intelligatur cantus tibiarum

- 295 SOCR. Ne illudas, neu facias quod perdit iſti Comici;
Sed ore fave; magnum enim quoddam Dearum examen movetur cum cantu *dulci*.

ANTODE, VERSUUM XVI.

CHOR. Virgines imbriferæ

Eamus, ut pingue

Solum Palladis, fortium virorum feracem terram

300 Cecropis videamus amabilem:

Ubi cultus arcanorum sacrorum, ubi

Mystica domus

Inter initiationes sacras ostenditur,

Diisque coelestibus munera,

305 Templaque summis educta tectis, & simulacra:

Et supplicationes beatorum sanctissimæ,

Coronisque ornata Deorum

Sacrificia, epulaeque

Omni tempore anni.

310 Vere adventante Bromia festivitas

Et suaviter resonantium chororum incitamenta,

Et tibiæ gravis cantus.

STR. Obsecro per Deos, dic *mibi*, ô Socrates, quaenam sint istæ,

Quæ vocem istam miserunt majestate plenam? num Heroinæ aliquæ sunt?

415 SOCR. Minime, verum Coelestes Nubes, magna numina hominibus otiosis,

Quæ sensum, & dicendi peritiam, & mentem nobis fuggerunt,

Et praestigias & loquacitatem, & fallaciam & perceptionem.

STR. Ob ista ergo anima mea ubi audivit earum vocem volitat,

Et

hærum, & ut quod sequitur *μὲν αὐτῶν βαρβόρου* sic explicatio horum verborum, ut in Pace vs. 155. *χρυσόχαλινοι πύργων ψαλμοὶ* pro *χρυσόχαλινα πύργων ψαλμοί*. Ita & Lucretius dixit: Democriti quod sancta viri sententia suadet; pro: Democriti quod sancti viri sententia suadet. Cujusmodi plura exempla inveniri possunt apud veteres. Possunt tamen *ἐνθάδε οἱ χίροι* dici, scilicet cantantes, & pedibus plaudentes: vel etiam qui ad suavem tibiæ cantum saltant, ut *ἀλλέμενοι*, cui canitur tibiis, qui audit tibiæ cantum, ut dixi ad Aeliani Epist. 9.

Ibid. *Ἐπιβόλαια*] *Insigationes*. Euripides in Bacchis vs. 148. *δρῶμαι καὶ χόροι ἐπιβόλαιον* cursu & choris sive irruptionibus irritans, sive exercens.

vs. 312. *Μέγα βαρβόρου*] *Gravis cantus sive sonitus*

tibiæ. Euripides loco paullo ante citato: *κατὸς ἔβρου*. Idem in eodem dramate vs. 156. *βαρβόρου τέρπεινα* dixit: *μὲν πῆσθ' ἄ Διόνυσον βαρβόρου ὑπὸ τυμπάνων*. In Helena vs. 1367. idem etiam *βαρβόρου ἀλλέ* dixit, ut & Cl. Kusterus notavit. Ut autem hic *μὲν αὐτῶν βαρβόρου*, ita in Acharn. vs. 666. *μὲν αὐτῶν*.

vs. 315. *Ἀνδρῶν ἀγροῖς*] *Philosophis & μεταπολιτικῶν*.

vs. 317. *Κῆρυ καὶ καταλυφῆν*] Hinc rhetor quidam dicitur *κρυμικός & καταλυφτικός* in Equit. vs. 1375.

vs. 318. *Ταῦτ' ἀγ'*] Ita Eddi. pristinae; non *τῶν ἀγ'*.

Ibid. *Ταῦτ' ἀγ'*] Pro *διὰ ταῦτα* aut *κατὰ ταῦτα*, ut infra, vs. 334. *ταῦτ' ἀγ' ἐποίησ' ὄργον* &c. & vs. 352. *ταῦτ' ἀγ' ταῦτα*, *Κλειδύμενον* — *ἰδὲ καὶ* — *ἐλαφὸς διὰ τῶν ἐγίνωστο*. In Thesmoph. vs. 174. *ταῦτ' ἀγ' ἰδὲ καὶ*.

κλειδ.

- Καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ αὖτις καπιῶ τενολογεῖν,
 320 Καὶ γνωμιδίω γνώμιω νύξασ' ἐτέρω λόγω ἀντιλογῆσαι.
 'Ωστ', εἴ πως ἐστίν, ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη Φανερώς ἑπιθυμῶ.
 ΣΩΚΡ. Βλέπε νῦν δδιδεῖ παρὰ τὴν Πάρνηθ'. ἤδη γὰρ ὄρω καπιῶσας
 'Ησυχ' αὐτὰς. ΣΤΡ. Φέρε πῦ; δεῖξον. ΣΩΚΡ. Χάρῃσ' αὐταὶ πάνυ
 πολλά,
 Διὰ τ' κοίλων καὶ τ' δασέων αὐταὶ πλάγαι. ΣΤΡ. Τί τὸ χεῖμα;
 325 'Ὡς ἐ καθορᾶ. ΣΩΚΡ. Παρὰ τ' εἴσοδον. ΣΤΡ. Ἦδη νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ.
 ΣΩΚΡ. Νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾶς αὐτὰς, εἰ μὴ λημᾶς κολοκυῦταις.
 ΣΤΡ. Νὴ Δί' ἐγωγ', ὦ πολυτίμητοι. πάντα γὰρ ἤδη κατέχουσι.
 ΣΩΚΡ. Ταύτας μέντοι σὺ θεὰς ἔσας οὐκ ἴδεις, ἐδ' οἰόμενες;
 ΣΤΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' οἰμήχλιω καὶ δρόσον αὐτὰς ἰγυμίω καὶ σκιάν εἶνα.
 330 ΣΩΚΡ. Οὐ γὰρ μὰ Δί' οἶδ' ὅτι πλείεθς αὐταὶ βόσκουσι σοφιστὰς,
 Θεριομάντις, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχερηκομήτας,
 Κυκλιῶν τε χρῶν ἀσματοχάμπας, ἀνδρας μεταωροφένακας.
 Οὐδὲν δρῶντας βόσκουσ' ἄλλοι, ὅτι ταύτας μεσοποιῶσιν.
 ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρ' ἐποίησιν ὑμεῖς Νεφελαῖν φρεσίνων δαῖον ὄσμάν,
 335 Πλοχόμευς θ' ἑκατοκῆφαλα Τυφῶ, φημαινύσας τε θυέλλας,
 Εἴτ' ἀερίαι, διεραῖς, γαμφῆς οἰωνῆς, ἀερονηχῆς,
 Ὀμβρεῖς θ' ὑδάτων δροσερῶν Νεφελαῖν. εἴτ' αὐτ' αὐτῶν κατέπινον
 Κεφρῶν τεμάχην μεγάλαν, ἀγαθάν, κρέα τ' ὄρνιθιά γε κυχλῶν.
 ΣΩΚΡ. Διὰ μὲν τοι τισὸν ἐχέ' δικαίως; ΣΤΡ. Λέξον δὴ μοι, τί πα-
 θῆσασιν,

Εἶπερ

καὶ αὖτις ἀν' αἰχρῶς ποῦ. In Avibus vf. 119. ταῦτ' ἔν' ἰατρῶν τῶν πρὸς τὸ δεῦρ' ἀρῆμεθα. Vide variantes Lectiones.

vf. 320. Ἀντιλογῆσαι] Idem dicit paullo aliter infra, vf. 1036. ἀπᾶσα ταῦτ' ἐναίτιας γνώμαισι συνταράξαι.

vf. 322. Τὴν Πάρνηθον] Parnes mons Atticæ. Scholia ad Acharn. vf. 347. Steph. Byzant. dicit masculini & foemini generis esse hoc nomen: in foemini dicit occurrere in hoc Aristophanis loco, quem etiam ibi citat, ut & Scholiastes ad hunc locum.

vf. 325. Παρὰ τὴν εἴσοδον] Similis locus in Comœdia Comici nostri, quam inscripserat Νῆσοι, Insulae: τί σὺ λέγεις; εἰσὶ δὲ πᾶ; οἶδ' κατ' αὐτῶν, ἢν βλέπεις, πῶν εἴσοδον. Quid tu dicis? ubi ergo sum? Istæ sunt apud ipsam, quem vides, aditus. Hunc locum citat Scholiastes ad Aves vf. 297. ubi etiam docet εἴσοδον dici, ἢ ὁ χερὲς εἰσεῖται ἐν τῇ σκηνῇ. locum in scena sive in theatro, qua Chorus intrat.

vf. 330. Πλείεθς βόσκουσι σοφιστὰς] Quos hic Sophistas intelligat ipse dicit in sequentibus, nempe: Vates, medicos, & Dithyrambicos Poetas; hos dicit ali a Nubibus, quia eorum artes circa Nubes occupatae sint, per quas artes facile cibum inveniant.

vf. 331. Θεριομάντις] Hac voce notat præcipue Lamponem vatem; quem Athenienses cum aliis quibusdam præfecerant Coloniae in Sybarin, quae postea Thurium dicta est, deducendæ, ut testatur Dio-

dorus Siculus Lib. XII. & Scholiastes Comici ad præsentem locum: item ad Aves vf. 521. ubi etiam addit, quod præcipue ad hanc rem facit: Eum videlicet de publico in Prytæneo cibum habuisse: ἔτυχε δὲ, inquit, καὶ τ' ἐν πρυτανείῳ σιτισίας. quod non nisi illustribus viris & de Rep. præclare meritis alias continebat: & tamen ut iste, ita Hierocles quoque hunc honorem consecutus est, qui & ipse vates erat, quamvis non magni pretii; adeo ut Comicus eum etiam in Theatro ausus fuerit traducere, in Pace, ubi inter alia, quibus falsè ridetur, ad eum Trygaeus dicit vf. 1085. ἔποτε διεπνήσας τὰ λοιπὰ γ' ἐν πρυτανείῳ. ubi vide Notam. Vult itaque Lamponem, & similes homines perstringere tanquam indignos illo honore. Quomodo autem vatum sive haruspicum ars circa Nubes versetur id satis planum est; solent enim coelam contemplari, & ex volatu avium auspicia capere.

Ibid. Ἰατροτέχνας] Medicos videtur intelligere eos, qui vel publice conducerebantur, ut Democedes ante hæc tempora conductus fuerat ab Atheniensibus, teste Herodoto in Thalia: vel qui in Prytæneo etiam alerentur; ut Hippocrates & eius posteri; Soranus in Vita Hippocratis: καὶ παρ' Ἀθηναίους (ἐτύχη τιμῶν), οἱ τινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀπ' Ἡρακλείου δουλῆα τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύσαν, καὶ πολίτην ἐγραψάν, καὶ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σιτισίαν ἰδούσαν εἰς ἐκδοκῆς. Apud Athenienses etiam consecutus est honores: & iste alter fuit (allienigena) post Her-
 culum,

- Et de rebus subtilibus disputare, & de fumo garrere,
- 320 Et sententiola sententiolam pungendo alteri orationi contradicere.
Adeo ut cupiam, si quo pacto liceat, eas aperte videre.
SOCR. Specta nunc huc ad Parnethem. jam enim cerno descendentes
Ipsas tacite. STR. Age ubi? ostende. SOCR. Procedunt multae admodum, istae,
Per loca cava & densa, istae *inquam* obliquae. STR. Quid hoc rei?
325 Quod eas non video. SOCR. Juxta aditum. STR. Jam demum vix eas video.
SOCR. Nunc tandem vides ipsas, nisi gramias in oculis habeas instar cucurbitae.
STR. Ita profecto, ô venerandae. Omnia enim jam occuparunt.
SOCR. Has tamen tu Deas esse nesciveras, neque eas pro deabus habebas.
STR. Non certe; verum nebulam & rorem, & umbram eas existimabam esse.
330 SOCR. Non enim profecto scis, quam multos istae alant Sophistas;
Vates Thurinos; medicos; homines comtos & delicatulos:
Cyclicorum chororum poëtas, & flexores modorum, qui semper jactant res
aethereas.
Hos *inquam* alunt otiosos & nihil agentes, quoniam ipsas celebrant.
STR. Propterea igitur versibus suis crepabant humidarum nubium, lucem aver-
tentium celerem impetum,
335 Cirrosque centicipitis Typhonis, furentesque procellas:
Item aërias, udas, aduncas, in aëre natantes volucres:
Imbresque aquarum rorantium nubium. Deinde pro his *versibus* deglutiebant
Mugilum magnorum & bonorum frustra, carnesque turdorum.
SOCR. Propter has tamen immerito. STR. Dic jam mihi, quid eis accidit,
Si

eulem, qui ab ipso innotuit fuit sacris Eleniis: in ci-
vium etiam catalogum eum inscripserunt, & cibum in Pry-
taneo dederunt, ad posteros usque. Pertinet autem ad Me-
dicos etiam Meteorologia; Hippocrates in Libro περι
ἀέρων και υδάτων και τόπων, scribit: ἐκ ἐλάχιστον μίση
συμβάλλεται ἀστρονομίᾳ ἐς ἰατρικὴν. Non parum confert
Astronomia ad artem medicam.

„Ibid. Σαργαθιδουχαρτοκομήτας] Vocem hanc Ety-
mologus sic explicat: ἀπὸ τοῦ σαργαθῆ, και οὐχ, και
ἀργός, και κέρμ' εἰσὶν ὅτι σὴρ τὰς δαυτυλίους μέχρι τῆ
οὐχάν, και ὅς ἀργός ἐστὶ και κωμάται.” Kusterus.

„VI. 332. Κοκκίαν] Dithyrambici Poëtae docebant Cho-
ros ad Ludos Solennes, & a Chorago mercēdem acci-
piebant: Scholiastes dicit etiam quosdam eorum in Pry-
taneo cibum habuisse, infra, ad VI. 338. istos etiam a
Nubibus alii dicit Comicus; quia eorum ars, qua victum
quaerunt, circa Nubes versetur, ut qui assidue de me-
teoris canere soleant: in Avibus VI. 1387. κέρματι μὲν
ἐν ἐπιπέδῳ ἡμῶν ἢ τέρχην τῆ δειρομάχων γὰρ τὰ λαμπρὰ
γινέσθαι αἶμα, και σποτία, και κωνανυγία και πτεροδόντια.
Et in Pace VI. 830. dicit animas dithyrambodidascalorum
in aëre volitare.

Ibid. Ἀσμαποκάμπλας] Infra VI. 967. ἢ κέρματι τινα
καίτην, οἷος εἰ κατὰ Φεβῶν τὰς δυσκολοκάμπλας.

VI. 334. Ταῦτ' ἀρ' ἰπέτερον] Hic jam exempla asserit ex
dithyrambiciis poëtis, ut ostendat illos meteora cantare;
de Nubibus volantibus, de fulminibus, de procellis,

de avibus in aëre natantibus, de imbre: & utitur Do-
rica dialecto illorum more.

VI. 335. Τυφῶς] Est ventus vehemens, qui in vortice
contortus intra densam nubem luctatur; qui si ibi
accendatur, fit περσῆς, & aërem igne inficit, ut docet
Aristoteles Lib. III. Meteor. Cap. I. Veteres, qui res
naturales fabulis involvere solebant, unum ex Giganti-
bus, qui Diis bellum intulerint, faciunt hoc nomine;
Aeschylus in Prometheus VI. 352. δάδων πύρας ἑκατοντα-
κάρων Τυφῶνα Φύρον, πᾶσι δὲ ἀντίσει θεοῖς — ἐξ ἑμμά-
των δ' ἤσραπτε γοργυτὸν σέλας. Horrendum prodigium,
Centicipitem Typhonem impetuofum, qui omnibus se opposuit
Diis — ex oculis autem fulgurabat visū terribilem fulgo-
rem.

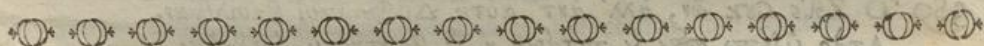
VI. 337. Κατίπιν] Lucianus Aëno: μάζας ὄλας ποῦ-
σα κατίπιν· μάζας fecit & integras absorpsit. Plato in
Euthyphrone: και τῆτον (τὸ Δία) ἐμολογήσει τὸ αὐτὸ πα-
τήρα δεσπῆ, ὅτι τὰς οὐαῖς κατίπιν ἐκ ἐν δία. & ἴστω
(nempe Jovem) farentur suam patrem vinxisse, quia filius
deglutiebatur injuste. Lucianus de eadem re in Saturn.
ἐκείνη δὲ (ἢ Πία) ὑφαλομὴν τὸ Δία, λίθον ὑπεκαλλομῆς
ἀντὶ τοῦ βεβόου ἰδού σοι καταπίειν. Illa autem (nempe
Rhea) Jove surrepto, lapidem supponens dedit tibi loco in-
fantis deglutendum. Alciphron Epist. 22. Lib. I. πῶς
τὰς καταπίσεις (τὸ πλάκωντ) εὐτρεπίζουσι· ad
absorbendam placentiam messiam parans. Ubi videri possunt
quae annotavi.

- 340 Si revera sunt Nubes, ut similes sint factae mulieribus?
 Non enim illae sunt tales. SOCR. Age, quales ergo sunt?
 STR. Non fatis certo scio: saltem similes videntur lanis expansis,
 Non certe mulieribus, nec tantillum; hae autem nares habent.
 SOCR. Responde mihi quod te interrogabo. STR. Dic cito quicquid vis.
 345 SOCR. Vidistin' aliquando suspiciens Nubem Centauro similem,
 Aut pardo, aut lupo, aut tauro? STR. Profecto: sed quid tum postea?
 SOCR. Fiunt quicquid libitum est: & si videant crinitum
 Aliquem & ferum (paediconem) ex istis hirsutis, qualis est Xenophantis F.
 Ejus insaniam ridentes Centauris se assimilant.
 350 STR. Quid vero faciunt, si videant depeculatore[m] aerarii Simonem.
 SOCR. Ut demonstrent mores ejus, lupi repente fiunt.
 STR. Propterea ergo Cleonymum istae heri conspicatae, qui clypeum abjecit,
 Quia istum timidissimum videbant, cervi factae sunt.
 SOCR. Et nunc quia Clifthenem viderunt propterea, ut vides, mulieres sunt factae.
 355 STR. Salvete itaque ô Dominae, atque jam, si cui alii *unquam*,
 Etiam mihi vocem rumpite quae coelos feriat, ô praepotentes reginae.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM LIV.

- CHOR. Salve ô senex olim nate, investigator sermonum sapientium;
 Tuque subtilissimarum nugarum sacerdos, dic nobis cujus rei indiges.
 Neque enim facile obediamus alii eorum sophistarum, qui nunc coelestia
 contemplantur,
 360 Excepto Prodico; huic quidem sapientiae & ingenii causa: tibi vero,
 Quia superbe incedis & torve intueris, hac illac oculos versans
 Et discalceatus multa mala pateris, & nobis fretus vultum ad gravitatem
 componis. STR.

λ. εἴμ' ὑμῖν ἐπίδωκ' ταῖς γυνάβοις γυναικομανῶ γὰρ.
 vl. 357. Χαίρει] Strepsidam salutant, deinde & So-
 cratem.

vl. 360. Προδικῶ] Hoc loco quidem videtur honoris
 causa nominare hunc Prodicum; in Avibus tamen vl.
 693. dicit Προδικῶ παρ' ἐμῶ κλέων εἰπὺς πολέτην, fati-
 sis inelementer.

vl. 361. Ὅτι βραχέος] In Symposio Platonis, ubi Al-
 cibiades narrat, qualem se Socrates militiae gesserit,
 & quomodo, ceteris Atheniensibus, cum apud Delium
 victi essent, fugientibus, ipse recesserit; ad Comicum
 nostrum, qui in illo convivio aderat, se convertens

Alcibiades dicit: ἡπίστα ἔμοργα ἰδούκ', ὁ Ἀριστοφάνης, τὸ σὺν
 δὲ τῷ τε, καὶ ἐπὶ διαπορέσεια ἀπὸ τῶν γυνάβοις, βραχέος
 μὲν καὶ τὸ ἰσθαμῶ παραβάλλων. Et mihi quidem vi-
 debatur, ὁ Ἀριστοφάνης, secundum tuum illud didum, ἡ
 etiam incedere, quemadmodum & hic, magnifice inambu-
 lans & oculos huc illic circumferens. De hac voce videri
 possunt Notae Doctissimi Hemsterhusii ad Lucianum p. 54.
 Ibid. τὸ φθαμῶ παραβάλλων] Pro παραβάλλων. In
 Equitibus vl. 163. active: τὸ ἰσθαμῶν παραβάλλων, ἡ
 Καρίαν τὸ δὲ δὲ, τὸ δὲ ἰσθαμῶν εἰς Καρχηδῶνα. Ubi vide
 notam.

vl. 362. Καλιπιδῶ] Vide Notata ad vl. 103.
 R 2

- ΣΤΡ. ὦ γῆ φθέγμαϊ· ὡς ἱερὸν, καὶ σεμνὸν, καὶ τερατώδες.
 ΣΩΚΡ. Αὐταὶ γὰρ τοὶ μόναι εἰσι θεαί· τὰ δὲ πάντα ἐπὶ Φλύαρῳ.
 365 ΣΤΡ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν, φέρε πρὸς τὴν γῆν, ὁ ὑλύμπι· ἢ θεὸς ἔστιν;
 ΣΩΚΡ. Ποῖ· Ζεὺς; ἢ μὴ ληρήσης, ἢ δ' ἐπὶ Ζεὺς. ΣΤΡ. Τί λέγεις σὺ;
 Ἄλλὰ τίς ἔστι; τίτι γὰρ ἐμοὶ γ' ἀπόφραμα φρῶτον ἀπάντων.
 ΣΩΚΡ. Αὐταὶ δὴ περὶ, μεγάλοις δὲ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.
 Φέρε, πῶ γὰρ πόποτ' ἀνθ' Νεφελῶν ἔοντ' ἤδη παθεῖσαι;
 370 Καὶ τοὶ ζεῦ αἰθέρας ἔον αὐτὸν, ταύτας δ' ἀποδημεῖν.
 ΣΤΡ. Νῆ τ' Ἀπόλλω, τῆτο γένοι τὰ νυκτὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας·
 Καὶ τοὶ πρὸς τὸν Δί' ἀληθῶς ἔμην ἄφ' κοσκίνης ἔρειν.
 Ἄμ' ὅς τις ὁ βροντῶν ἔστι, φράσον· τῆτό με ποιεῖ τετραμάνειν.
 ΣΩΚΡ. Αὐταὶ βροντῶσι κυλινδόμεναι. ΣΤΡ. Τὰ πρόφα, ὦ πάντα σὺ
 τολμῶν;
 375 ΣΩΚΡ. Ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὑδατῶ πολλῆ, κἀναγκαδῶσι φέρεαι
 Κατακρηναίοναί πληγεῖς ὄμβρεθ' ἀνάγκη, εἴτα βαρεῖαι
 εἰς ἀλλήλας ἐπιπίπτουσαι, ῥήγνυν καὶ παταγεῖσαι.
 ΣΤΡ. Ὁ δ' ἀναγκάζων ἐπὶ τίς αὐτάς, ἔχ' ὁ Ζεὺς, ὡς τε φέρεαι;
 ΣΩΚΡ. Ἦκιστ', ἀμ' αἰθέρα δῖον. ΣΤΡ. Δῖον; τί μ' ἐλελήθη;
 380 Ὁ Ζεὺς οὐκ ἂν, ἀμ' ἀντ' αὐτῆ Δῖον νυκτὶ βασιλεύων.
 Ἄτὰρ ἐδέπω πρὸς τὴν πατάγην καὶ τὴν βροντῆς μὲ ἐδίδαξας.
 ΣΩΚΡ. Οὐκ ἦκιστὶς με, τὰς Νεφέλας ὑδατῶ μετὰς οὐρα Φημί,
 Ἐπιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας παταγεῖν ἄφ' ἢ πυκνότητά;
 ΣΤΡ. Φέρε τίτι τὰ ζεῦ πισθεῖν; ΣΩΚΡ. Ἀπὸ σαυτῆ γὰρ σε διδάξω.
 385 Ἦδη ζωμῆ Παναθλιαίοις ἐμπληθεῖς, εἴτ' ἑταράχθης
 Πυρὸν γαστέρα, καὶ κλονῶν ἐξείφθης αὐτῶν διακοροροῦσιν;
 ΣΤΡ. Νῆ τ' Ἀπόλλω, καὶ δευὰ ποιεῖ γ' ἄθῳς μοι, καὶ τετάρων,
 Χ' ὡσπερ βροντῆ τὸ ζωμίδιοι παταγεῖ, καὶ δευὰ κέκερα γέν.
 Ἄτρεμας φρῶτον παπαπῶξ· κἀπειτ' ἐπαγὴ παπαπαπῶξ.
 390 Χ' ὅταν χέλω, κομιδῆ βροντῆ παπαπαπῶξ, ὡσπερ ἐκείνου.
 ΣΩΚΡ. Σκέψαι τοίνυν γ' ἀπὸ γαστρίδος τυωστῆ οἷα πέποδας·

Τὸν

364. Τὰ δ' ἄλλα] Euripides in Cyclope v. 315.
 ἢ πλεονάζοντες ἀνθρώποις τοῖς σοφοῖς θεοῖς· τὰ δ' ἄλλα
 κῆρυκεῖ καὶ λόγων εὐμορφία· Divitiarum, bonum, sunt sa-
 pientibus Deus; cetera autem sunt inanes strepitus & ver-
 borum lenocinia.

369. Πῶ γὰρ πόποτ' ἔστι] Simili argumento negat &
 Lucretius Jovem fulminare, quamvis ille non neget
 existentiam deorum, Lib. VI.

Denique: cur nunquam coelo jacit undique puro
 Jupiter in terras fulmen, sonitusque profundit?

371. Τῆτο γένοι τὰ νυκτὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας] Ae-
 schylus in Supplicibus v. 284. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ πάντα
 προσέφυσ' ἔστι· & haec omnia verbis meis faciam vera.
 προσέφυσ' est facere ut aliquid accrescat, deinde meta-

phorice: argumentis aliquid affirmare. Forte autem ad-
 fertio apud Latinos pro affirmatione, per similem me-
 taphoram dicitur, atque προσέφυσ' apud Graecos pro
 ἀποδεικνύειν. ita autem exponit hoc verbum Scholiastes
 Aeschylus. Sic εὖ προσέφυσ' in Equitibus v. 35. Scripsi
 τῆτο in Comici loco, non autem ut alii τῆτο, pro-
 pter sensum & metrum.

374. ὦ πάντα σὺ τολμῶν] Sophocles in Oedipo
 Coloneo v. 754. ἢ πάντα τολμῶν κατὰ πάντας ἀνθρώπων
 λόγῳ δικαίῳ μηχανῆμα σοικίλον· O. audax ad omnia qui
 ex qualibet re justae orationis speciem comminiferis?

377. Εἰς ἀλλήλας ἐπιπίπτουσαι] Lucretius VI.
 Principio tonitru quatinus coerulea coeli,
 Propterea, quia concurrunt sublime volantes

Athen.

STR. O terra, qualis haec vox est? quam sacra, quam venerabilis, quam prodigiosa:

SOCR. Enimvero istae solae sunt Deae: caetera omnia sunt nugae.

365 STR. Sed Jupiter Olympius nonne Deus nobis est, per terram te obtestor, SOCR. Quis Jupiter? quae so ne nugeris. Neque est Jupiter. STR. Quid tu dicis? Quis pluit ergo? istud mihi demonstra primum omnium.

SOCR. Hae scilicet; magnis autem signis & argumentis hoc docebo. Age, ubi tu Jovem unquam pluere vidisti sine nubibus?

370 Atqui oportebat coelo sereno eum pluere, has vero aliorsum proficisci. STR. Recte, ita me Apollo amet, istud ratione tua adstruxisti.

Etenim antehac revera putabam Jovem per cribrum mejere. Sed quis ille sit, qui tonat, dic; hoc facit me tremere.

SOCR. Hae tonant, cum volvuntur. STR. Quomodo, audacissime?

375 SOCR. Ubi repletae fuerint multa aqua, & vi impulsae ut ferantur, Praecipites ruentes necessitate quadam, plenae imbris, inde graves In se invicem incidentes, rumpuntur & edunt fragorem.

STR. Sed quisnam est, qui impellit eas ut ferantur? nonne Jupiter?

SOCR. Minime, verum aetherius turbo. STR. Turbo? Hoc me latuerat, 380 Jovem nimirum non esse, sed pro eo turbinem nunc regnare.

At de fragore & tonitru me nondum docuisti.

SOCR. An non audivisti quod dico, Nubes plenas aqua Incidentes in se invicem fragorem edere propter densitatem?

STR. Age, quomodo hoc possim credere? SOCR. A teipso ego te docebo.

385 Si quando Panathenaeorum festis diebus esses impletus jure, fuitne tibi turbatus Unquam venter, & tumultus subito ipsum pervasit cum murmure?

STR. Ita profecto. & quidem statim incipit me pessime tractare, & turbatus est. Et jusculum sicut tonitru strepit, & acerrime vociferatur:

Primo sensim, pappax: mox deinde subjungit papapappax:

390 Et quando caco, plane tonat papapappax, ut illae.

SOCR. Confidera igitur e tantillo ventre quam vehementer pepederis.

Aërem

Aetheris nubes contra pugnantes, ventis.

vf. 379. Αἰθέρη δὲ δῖος] Euripides in Alceste vf. 243. ἀέθρη τῆ δῖου νεφέλας θρηναίη. Coelestesque turbes nubes velocis. Comicus infra vf. 829. & alibi: δῖος βασιλεύς ἢ δὲ ἰσηλαλακός. Sumit autem hanc vocem ridiculi causa; nam inter δῖος & δῖος, qui est Genitivus à Ζεῦ, non est magna differenda respectu literarum: est autem δῖος vox ambigua, nam & vorticem significat: & poculi fidilis quoddam genus grandioris, ut testatur Scholiastes ad hunc locum & alibi: Athenaeus etiam Lib. XI. commemorat inter Pocula δῖος, qui nescio an idem sit. Apparet autem tale Poculum in Theatro positum fuisse in hac Comoedia, quasi statuum Dei

scilicet, ut res videatur magis ridicula; nam infra vf. 1476. quasi digitum intendens ad illud Poculum, dicit: δὴ τῶν δὲ δῖου οἶμοι δειλαίῃ ὄντι καὶ σὲ χυτρεῖν ὄψα, ἔδον ἠνυσάμην.

vf. 384. Τῶν καὶ πρὸς τῆς αἰθέρης] Pro τῆς. Similiter Euripides in Ione vf. 1344. τῶν τὸδε γινώσκω καὶ καὶ τῆς Quae ratione possim hoc scire?

vf. 386. Διανεροῦν] ἢ ἢ κερκοῦν, quod significat turbulentum motum; in Lysistrata vf. 494. αἰ τῆς κερκοῦν ἰσχυρῶν. In Pace vf. 992. κῆρον δὲ τὰς μάχας καὶ τὰς κερκοῦν.

vf. 387. Δεῖνὰ ποσειδῶν] Infra vf. 583. τὰς ὄψας εὐνήζομαι καὶ καπνοῦμαι δεῖνὰ. In Ranis vf. 1119. καὶ δεῖνὰ ποσειδῶν.

- Τὸν δ' ἄερα τὸνδ' ὄντ' ἀπέρανον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν.
 Ταῦτ' ἄερα καὶ τὰ ἵματα' ἀλλήλων βροντῆ καὶ πορδῆ ὁμοίω.
 ΣΤΡ. Ἄλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρε; λάμπων πυρὶ; τῷτο δίδαζον.
 395 Καὶ καταφρέγγ' βάλλων ἡμᾶς, τὴς δὲ ζῶνας ἀειφλίξ.
 Τῷτον γ' δὴ Φαιεράς ὁ Ζεὺς ἴησ' ὅτι τὴς ὀπίσθους.
 ΣΩΚΡ. Καὶ πᾶς, ὦ μῶρε σὺ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ Βεκκεσέλιω,
 εἶπερ βάλλῃ τὴς ὀπίσθους, πῶς δὴτ' ἐχ' Σίμων' αἰετῶρσεν,
 Οὐδὲ Κλεώνυμον, εἰδὲ Θέωρον· καὶ τοι σφόδρα γ' εἰσ' ὀπίσθους;
 400 Ἄλλὰ τ' αὐτῆ γε νεὼν βάλλῃ, καὶ Σέβιον ἄκρον Ἀθλιαίων,
 Καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγάλας· τί παθῶν; εἰ γ' δὴ δρῦς ὀπίσθους.
 ΣΤΡ. Οὐκ οἶδ', ἀτὰρ εἰ σὺ λέγειν φαίῃ. τί γὰρ ὅστιν δὴδ' ὁ κεραυνὸς;
 ΣΩΚΡ. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἀνεμῶν ξηρὸς μετεωροσθεὶς κατακλεισθῆ,
 Ἐνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύβη Φουσαῖ· καὶ τεθεῖ ὑπ' ἀνάγκης
 405 Ῥήξας αὐτὰς, ἔξω φέρε; σοβαρὸς, ἀφ' ἧς τ' πυκνότηθα,
 Ὑπὸ τ' ροίβου καὶ τ' ῥύμης αὐτὸς ἑαυτὸν κατακλαίω.
 ΣΤΡ. Νῆ Δί', ἐργῶν ἐν ἀτεχνῶς ἔπαθον τῆτι ποτὲ Διασίσιον.
 Ὀπίων γαστέρα τοῖς συγγένοι, κατ' οὐκ ἔχων ἀμελήσας.
 Ἡ δ' ἄρ' ἐφουσατ'· εἶτ' ἐξάίφης ἀφλακῆσαι πρὸς αὐτῷ
 410 Τὸ φθαλμῷ με πρῶσπέλησεν, καὶ κατέκασσε τὸ πρῶσπων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ
 ΣΤΙΧΩΝ κζ'.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ω Τῆς μεγάλης σοφίας ὀπιθυμίας ἀνθρώπε παρ' ἡμῶν·
 Ὡς βυδάμων ἐν Ἀθλιαίοις καὶ τοῖς Ἑλλησι γνήσῃ,

Εἰ

vf. 394. Αἶ] Ita Edd. pristinæ, non ἀν, ut nuper.
 vf. 397. Μῶρε] Ita Edd. pristinæ; non μῶρε ut nu-
 per.

Ibid. Βεκκεσέλιω] Valde antiquum, anilem significat hæc
 vox, & est Comice composita. Alludit autem ad hi-
 storiam illam de rege Aegypti, qui scire volens, qui-
 nam essent primi hominum, duos infantes ita cura-
 verat educari, ut nullius hominis vocem audirent:
 deinde cum fari per aetatem eos jam debere conijce-
 ret; observavit, eos nihil potuisse dicere, nisi *heccas*,
 quod Phrygibus panem significat; hos itaque antiquissi-
 mos homines esse putavit, quia isti pueri, naturali in-
 stinctu, vocem Phrygiam sonarent, ut tradit Herodotus
 in Euterpe, & Scholiastes ad hunc locum. Alludit etiam
 ad historiam de Arcadibus, qui dicebantur esse *προσέλι-
 νοι*, & fuisse antequam Luna esset; videndus Scholiastes

Comici ad hunc locum, & Scholiastes Apollonii Rhodii
 ad Lib. IV. vf. 264. ad hæc verba: Ἀρκάδες οἱ καὶ
 πρόσθι σεληνῆς ἰδούσας Ζεὺν φησὶν ἰδούσας ἐν ἄρσι·
 Arcades, qui celebrantur quasi etiam ante lunam vixerint
 glandem edentes in montibus.

vf. 398. Πᾶς ἐχ' αἰετῶρσεν] Lucretius VI.
 Cur quibus incautum scelus aversabile cunque est,
 Non faciunt (Dii), idē flammæ ut fulguris valent,
 Pedore perfixo documenta mortalibus acre?
 vf. 399. Κλεώνυμον] Hunc sæpissime notat: alias tan-
 quam timidum, si pugnandum sit.
 Ibid. Θέωρον] Et hunc aliquoties perstringit, maxi-
 me in Vespis tanquam adulatorum.
 vf. 400. Τὸν αὐτῆ γε νεὼν βάλῃ] Lucretius VI.
 Postremo cur sancta Deum delubra, suasque
 Discussit infesto præclaras fulmine sedes:

Εἰ

Aërem autem hunc immensum quomodo non verosimile est tonare?

Hinc itaque & nomina ista, βροντή, πορδή, sunt similia inter se.

STR. Sed fulmen unde venit, igni coruscans? hoc doce;

395 Et comburit nos feriens, alios vivos amburit.

Hoc enim Jupiter manifesto jaculatur in perjuros.

SOCR. Et quomodo, ô fatue, & Saturni tempora redolens & Luna ipsa antiquior

Si perjuros jaculatur, quomodo, inquam, Simonem non incendit fulmine,

Et Cleonymum, nec Theorum, cum tamen valde isti sint perjuri?

400 Sed jaculatur suum ipsius templum & Sunium promontorium Atheniense,

Et quercus magnas; quid ei accidit? non enim quercus utique pejerat.

STR. Nescio: recte tamen mihi dicere videris. quid itaque est fulmen?

SOCR. Quando ventus aridus sublime se tollens in ipsas inclusus fuerit,

Intus eas inflat tanquam vesicam: deinde ubi necessitate

405 Eas rupit, extrorsum fertur impetuofus, propter densitatem,

Stridore & impetu suo ipse se ipsum comburens.

STR. Profecto mihi idem omnino aliquando evenit Diasiorum festo die,

Torrebam ventriculum aliquem cognatis, quem aperire *cultro* neglexeram;

At ille inflabatur, deinde repente medius crepans in ipsos

410 Oculos mihi fartum mittebat, & faciem comburebat.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM XXVII.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. O qui praeclaram sapientiam cupivisti comparare tibi nostra opera,
Quam beatus inter Athenienses & omnes Graecos eris,

Si

*Et benefacta deum frangit simulacra? suisque
Demit imagiibus violento vulnere honorem?
Ataque cur plerumque petit loca? plurimaeque buyas.
Montibus in summis vestigia cernimus ignis?*

Horat. Periuatque summos fulmina montes.

„ Ibid. Σέθεν ἀπόρ' Ἀθηνάων] Alludit ad versum il-
lum Homericum Odyss. γ. 278. ἀλλ' ὅτε Σάβιον ἰπὸν
„ ἀφ' ἑσπέρας ἀπέρον Ἀθηνάων unde apparet apud Comicum
„ nostrum pro Ἀθηνάων scribendum esse Ἀθηνάων quam
„ lectionem & metrum aperte flagitat. Kusterus.

„ vl. 403. Ὅταν τίς αὐτὰς ἀνεύσῃ] Egregia interpreta-
tio istius versus & duorum sequentium est apud Lu-
cretium VI. ubi tonitrus rationem exponit:

*Cum subito validi venti coniecta procella
Nubibus interfit sese, conclusaque ibidem*

*Turbine versanti magis ac magis undique nubem
Cogit, uti fiat spisso cava corpore circum.*

*Post ubi commovet vis ejus, & impetus acer
Tum perterricrepto sonitu, dat missa fragorem;
Nec mirum, cum plena animas vesicula parva
Saepe ita dat pariter sonitum dispersa repente.*

„ vl. 406. Ἦτο τῆ] Lucr. VI. de fulmine:

Insinuatus ibi vortex versatur in alto

Et calidis acuit fulmen fornacibus intus.

Nam duplici ratione accenditur; ipse sua nam

Mobilitate calescit: & e contagibus ignis.

„ Ibid. Τῆ ποτὸς καὶ τ' ἰόντος] Sophocles in Antigona
„ vl. 1016. ἦσαν γὰρ ποτὸς καὶ ἰόντος ἢ nam ala-
rum tumultus non erat obscurus. Noster in Avibus vl.
1132. ἦσαν τῆ καὶ ἰόντος καὶ ποτὸς αἰδῶν ἰόντος.

- Εἰ μήμων εἰ καὶ Φροντισῆς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστι
 Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κέμεις, μήθ' ἐφῶς, μήτε βαδίζων,
 415 Μῆτε γὰρ ριγῶν ἀχθῆ λίαν, μήτε γ' αἰετῶν ὄπιθυμείς,
 Οἴω τ' ἀπέχθαι, καὶ γυμνασίων, καὶ τ' ἄλλων ἀνοήτων.
 Καὶ βέλπτον τῦτο νομίζεις, ὅπερ εἰκὸς δεξιῶν ἀνδρα,
 Νικᾶν φράσων καὶ βελθῶν, καὶ τῇ γλώτῃ πολεμίζων.
 ΣΤΡ. Ἄλλ' ἔνεκέν γε ψυχῆς τέρρας, δυσκολοκοίτε τε μείμηγς,
 420 Καὶ Φειδαλγῆ καὶ Τρυσίβις γαπρὸς καὶ Συμβρεπιδείπτε,
 Ἄμελθ' Ἐσπέρων, ἔνεκα τῦτων ὄπιχαλκῶν παρέχοιμ' ἄν.
 ΣΩΚΡ. Ἄλλο τι δὴτ' εἰ νομείς εἶναι θεὸν εὐδέναι, πλὴν ἄπερ ἡμεῖς,
 Τὸ ΧάϞ τρετὶ, καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τ' Ἰλασθῆσαν, τέτα ταυτί.
 ΣΤΡ. Οὐδ' ἂν ἀλαλεχθεῖν ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις, εἰδ' ἂν ἀπαντῶν.
 425 Οὐδ' ἂν θύσαιμ', εἰδ' ἂν σπείσαιμ', εἰδ' ὄπιθειν λιθανωτῶν.
 ΧΟΡ. Λέγε νῦν ἡμῖν, ὅ, τι σοι δρῶν, Ἐσπέρων· ὡς οὐκ ἀτυχῆσαις,
 Ἡμᾶς πιμῶν, καὶ θαυμάζων, καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
 ΣΤΡ. Ὡ δέσποινα, δέομαι τοίνυ γ' ὑμῶν τρετὶ πάνυ μικρὸν,
 Τῶν Ἑλλήνων εἶνά με λέγειν ἔχρατὸν φαδίοισιν αἰετον.
 430 ΧΟΡ. Ἄλλ' ἔσται σοι τῦτο παρ' ἡμῶν· ὅτε πολιοῦν γ' ἔσπὸ τρεδί
 Ἐν τῷ δήμῳ γνώμας εὐδαίς νικήσῃ πλείονας ἢ σί.
 ΣΤΡ. Μὴ μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας· εἰ γὰρ τῦτων ὄπιθυμῶ.
 Ἄλλ' ὅσ' ἑμαυτῷ προφροδικῆσαι, καὶ τὸς λήσας διολιόδειν.
 ΧΟΡ. Τθύξῃ τοίνυ γ', ὦν ἰμείρεις· εἰ γὰρ μεγάλων ὄπιθυμείς.
 435 Ἄλλὰ σεαυτὸν ὄπιδϞ Ἐσπέρων τοῖς ἡμετέροις φρεπόλοισιν.
 ΣΤΡ. Δράσω τῦθ' ὑμῖν πισθύσας· ἢ γὰρ ἀνάγκη με πιέζει,
 Διὰ τὸς ἴππευς τὸς Κοππατίας, καὶ τ' γάμον, ὅς μ' ἐπέτειψαν.

vf. 416. Καὶ τ' ἄλλων ἀνοήτων] Non sum fecutus Scholiam, qui dicit vocem ἀνοήτων hic notare τὰ ἀφροδίσια res venereas; nam si haec verba Comici, εἰ ἀπέχθαι γυμνασίων καὶ τ' ἄλλων ἀνοήτων, ita vertas: Si abstinens a gymnasticis exercitiis & ab aliis rebus venereis; illa exercitia etiam videbuntur esse res venereae; & perinde foret ac si quis dicat: Si abstinens a deambulationibus, & aliis hujusmodi cibi generibus. Potest quidem illa vox quandoque ita accipi; ut etiam verbum μαραινῶν apud Euripidem in Andromache vf. 674. γυνὴ μαραινῶσα, ubi recte Scholiastes: ἀκολασαίνεσα, ἀσελγαίνεσα, πορνεύουσα. Vide etiam infra, ad vf. 1066. Sed hoc non ubique fieri debet.

vf. 419. Ἄλλ' ἔνεκέν] Ad illa omnia se paratum esse dicit, quae requirebat Socrates in suis Discipulis. In

Aristophontis Pythagorista apud Athenaeum VI. similes condiciones proposuerat, ut videtur, Pythagoras aut Pythagoricus aliquis, μαδοτιῶντι cuidam, qui similiter paratum se dicit esse: πρὸς μόντοι τὸ πεινῶν, ἐσθίειν τε μηδὲ ἐν, νόμισ' ὄραν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλισπίδην· ὕδωρ δὲ πίνειν, βάρυχϞ· ἀπολαύσαι δύμων, λαχάνων τε, κέμπη· πρὸς τὸ μὴ λεσθαί, ῥῆπϞ· ὑπαίθριϞ χειμῶνα διάγειν, κ' ἄλλ' ἄλλ' ὑπομείνω, καὶ μεσημέριαις λαλεῖν, τίτιξ' ἐλαίω μὴ τε χερσῶν, μήθ' ὄραν, κοινογῆς· αὐτοπόθῃϞ ὄρθεν περιπατεῖν, γέρανϞ· κἀθεύδειν δὲ μικρὸν, νυκτερίς· Quod autem dicit esuriendum esse, & nihil edendum, in eo puta te videre Titymallum aut Philippidem (homines macie confectos) ad aquam vero bibendam, ero rana: ad fruendum thymo, & aleribus, eruca: ad abstinendum a lacris, squalor: ad degendum sub

- Si memoria & studium tibi non deest, & aerumnarum patientia inest
In corde: nec defatigaris, vel stando vel eundo:
- 415 Neque frigus moleste fers, neque prandere cupis:
Vino etiam abstines, & exercitiis corporis, & aliis ineptiis:
Et istud optimum esse putas, (quod quidem decet elegantem hominem)
Vincere nimirum agendo & consultando, & lingua pugnando.
STR. Sed de corde duro & prae fracto, studioque & cura somnum obturbante:
- 420 Item ventre parco, vitamque discruciante, & vel thymbra contento,
Ne sis sollicitus; nam eo nomine me praeberere possim, ut ferrum in me cudant.
SOCR. Itaque nihil aliud pro Deo habebis & neminem, praeter illa quae nos,
Chaos nimirum istud, & Nubes & Linguam: haec tria, inquam.
STR. Neque alloquerer certe alios, si vel obuius eis fierem:
- 425 Neque sacrificarem, neque libarem, neque thus adolerem.
CHOR. Dic nunc audacter nobis quidnam tibi facere debeamus; nam frustra
non eris,
Si nos colas, & admireris, & studeas esse politus.
STR. O dominae, quod a vobis peto, id paululum quiddam est omnino,
Nimirum, ut Graecos in facultate dicendi anteire possim ᾤ stadiis.
- 430 CHOR. Imo erit hoc a nobis tibi: ita ut jam ab hoc tempore
In sententiis pro concione dicendis nemo tam saepe vincat quam tu.
STR. Ne mihi contingat arduas sententias dicere, hoc enim non cupio,
Sed pro me ipso jura pervertere, & elabi e manibus creditorum.
CHOR. Adipisceris igitur quae optas: non enim ardua cupis.
- 435 Sed te ipsum trade intrepidus nostris ministris.
STR. Faciam istud vobis fretus; nam necessitas me urget
Propter illos Coppantias equos, & conjugium quod me perdidit.

Sto hyeme, merula: ad tolerandum aestum, & ad fabulandum meride; cicada: ad oleum nec utendum nec videndum, pulvis: ad ambulandum nudis pedibus mare, grus: ad parum dormiendum, vesperillo.

vl. 423. Το χαῖμα] Infra, vl. 627. Socrates tanquam per Deos jurat: μὴ τὴν ἀνάπνεον, μὴ τὸ χαῖμα, μὴ τὴν ἀβία.

Ibid. Γλαῦκος] Euripides σακερατίζων in Ranis Comici vl. 913. eosdem Deos invocat: Ἄβιος ἴμεν βίσκημα, καὶ γλάσκος σφίσις &c.

vl. 424. Ὀβὸς ἀν] In Pluto vl. 1083. ἐκ ἀν διαλεχθῆιν δημοκλαμῆιν.

vl. 425. Ὀδὸς ἐπιθῆιν] In Ranis vl. 909. ἐπιθῆς δὴ καὶ εὐ λέγειται. In Vespis vl. 96. ἀσπὲς κίβαντων ἀπὸ τῆς ἐπιθῆς.

vl. 426. Ὀδὸς ἐπιθῆιν] In Ranis vl. 909. ἐπιθῆς δὴ καὶ εὐ λέγειται. In Vespis vl. 96. ἀσπὲς κίβαντων ἀπὸ τῆς ἐπιθῆς.

vl. 429. Σταδίοις] Ridicule, quasi stadiis metiremur eloquentiam. In Ranis vl. 90. Euripides πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλῆσαι. Similiter Synesius jocatur Epist. 134. ἄσπ μὴ δοκῶ πλεῖν ἢ παλαίστῃ καὶ δακτύλῳ μετρίως ἐσοῦμαι. Itaque mihi videor plus quam palma & digito sapiens sapientiar.

vl. 433. Στεροδίκησιν] In Avibus vl. 1468. πικρὰ τὰ χυρὰ ἐστὶ στεροδίκησιν.

vl. 435. Προπίλοισι] In Pluto vl. 670. τὸ θεῖον ἰσχυρὰ.

vl. 436. Πιζῆ] Aeschylus in Choëphoris vl. 248 τὰς δὲ ἀσπὲρας ἀνομίνας νῆσις πικρὰ λιμῆς. Hoc autem orbatos patre jejuna premit fames.

vl. 437. Κοππῆσις] Supra vl. 23.